

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 133. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2019.2.6. – 2019.2.7.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A gyűlöletbeszéd és gyűlölet-bűncselekmény elleni küzdelem

(2019/C 168/01)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB):

- mély megrendülését és szomorúságát fejezve ki Paweł Adamowicz, Gdańsk polgármestere és RB-tag meggyilkolása kapcsán, aki igazi európaiként védte és hirdette a szabadság, a szolidaritás, a demokrácia, a társadalmi befogadás és a méltóság értékeit,
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az „Európai megközelítés az online félretájékoztatás kezelésére” című, 2019. február 6-i véleményére,
- tekintettel „A radikalizálódás és az erőszakos szélsőséges elleni küzdelem: megelőző mechanizmusok helyi és regionális szinten” című, 2016. június 15-i véleményére,
- tekintettel a demokratikusan megválasztott tisztségviselők elleni gyűlöletkeltés és fizikai erőszak elleni küzdelemről 2019. január 30-án tartott európai parlamenti vitára,
- tekintettel a rasszizmus, az idegengyűlölet és az intolerancia egyéb formái elleni küzdelemmel foglalkozó magas szintű uniós csoport munkájára,
- tekintettel arra, hogy el kell mélyíteni az emberekkel folytatott párbeszédet, többek között a folyamatban lévő és jövőbeli helyi, regionális, nemzeti és európai szintű választások kapcsán;

1. komoly aggodalmát fejezi ki a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények terjedése, valamint a közbeszéd elfajulása miatt, amelyek az erőszak, a szélsőségeség, a propaganda és az intolerancia különféle formáihoz vezetnek az Európai Unióban (EU), és az európai projekt alapjait kérdőjelezzik meg. Nyugtalanító, hogy megválasztott képviselőket egyes országokban demokratikus megbízatásuk teljesítése közben elfogadhatatlan módon fenyegetnek. A populizmus és az antidemokratikus erők kihívás elé állítják a demokráciát, és ennek következtében gyengíthetik a demokrácia működését;

2. rámutat arra, hogy az EU olyan alapvető értékek közös rendszerére épül, mint az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében meghatározott emberi méltóság és megkülönböztetésmentesség, valamint az emberi jogok európai egyezményének 10. cikkében és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikkében meghatározott véleménynyilvánítási szabadság;

3. elvárja, hogy az európai, nemzeti, regionális és helyi kormányzati szintek, a média, a civil társadalmi szervezetek, a gazdasági szereplők és az egyes polgárok tiszteletben tartsák ezeket az értékeket, mivel ezek képezik a kölcsönös bizalom és megértés alapját, valamint a nyílt és demokratikus társadalmak sarokkövét;

4. rámutat arra, hogy a gyűlöletkeltő retorika megosztja társadalmunkat, félelmet kelt és radikalizálódáshoz vezet, megalázza és dehumanizálja az egyéneket, és gyalázatos cselekményekhez vezethet. Tönkreteszti közös célunkat: az erős Európát, amelyet a sokféleség, a béke és a közös értékek tartanak össze;

5. kéri, hogy minden kormányzati szinten fogadjanak el intézkedéseket az erőszak, a zaklatás, a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények megelőzése és a polgárok ezekkel szembeni védelme érdekében; kéri továbbá, hogy a politikai pártok mint a valódi demokrácia alappillérei tartózkodjanak attól, hogy gyűlöletbeszéd és propaganda alkalmazásával próbáljanak politikai előnyhöz jutni;
6. rámutat, hogy a polgárokhoz való közelségükből adódóan a regionális és helyi politikusok, különösen a polgármesterek és az önkormányzati képviselők gyakrabban válnak a gyűlölködés és a fizikai erőszak áldozataivá;
7. rámutat, hogy a civil társadalom számos helyi és regionális kezdeményezésével és szereplőjével együtt a helyi politikusok az intolerancia elleni küzdelem frontvonalában állnak, ugyanakkor kötelesek és felelősek is az erőszakos magatartás és a gyűlölködő beszéd ellen küzdeni;
8. arra kéri az összes uniós tagállamot és valamennyi kormányzati szintet, hogy fektessenek be az oktatásba, és hívják fel a polgárok figyelmét egymás kölcsönös tiszteletben tartásának fontosságára, valamint a gyűlöletbeszédből és a gyűlölet-bűncselekményekből eredő, az egyéneket, a társadalmat és a demokráciát veszélyeztető súlyos kockázatokra;
9. kéri a felelős internethasználat és a médiaműveltség előmozdítását annak érdekében, hogy felvértezzék a polgárokat – különösen a fiatalokat – azzal a tudással és képességekkel, melyekkel felismerhetik a gyűlöletbeszédet és a gyűlöletből elkövetett bűncselekményeket, és online és offline is felléphetnek azok ellen;
10. felszólítja a közösségimédia- és internetes platformokat, hogy vállaljanak közös felelősséget a véleménynyilvánítás szabadságának előmozdításáért és érvényesüléséért, ugyanakkor a Facebook, a Twitter, a Microsoft és a YouTube által az Európai Bizottsággal közösen 2016 májusában elfogadott, a jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó magatartási kódexszel összhangban lépjenek fel a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények ellen. Emellett hatékony eszközöket is kér az anonimitás és a hamis felhasználói fiókok megszüntetésére, valamint a „dark web” nyomon követésére, amelyet gyakran használnak radikális tartalmak terjesztésére;
11. tudomásul veszi a jogellenes online gyűlöletbeszéd felszámolására vonatkozó uniós magatartási kódex negyedik felülvizsgálatát, melyet az Európai Bizottság 2019. február 4-én terjesztett elő. Megjegyzi, hogy az esetek 72 %-ában a részt vevő informatikai cégek nem törölték a gyűlöletbeszédként bejelentett tartalmakat. Sajnálja ugyanakkor, hogy a felhasználóknak küldött visszajelzések aránya 65,4 %-ra esett, ezért szorgalmazza annak fontolóra vételét, hogy a kódex önkéntes megközelítését uniós szintű szabályozási intézkedéssel egészítsék ki;
12. jobb együttműködést és együttműködő kommunikációt ösztönöz az összes kormányzati szint, a rendőrség, az ügyészség és az igazságügyi hatóságok, valamint a civil társadalmi szervezetek között annak érdekében, hogy korai szakaszban felismerjék a gyűlöletbeszédet és a gyűlölet-bűncselekményeket, megfelelő intézkedéseket hajtsanak végre azok megelőzése és az ellenük való küzdelem érdekében, valamint biztosítsák a megfelelő nyomozást, vád alá helyezést, ítélethozatalt és büntetést;
13. alapvetően fontosnak tartja, hogy minden tagállamban – az EU-val, valamint a regionális és helyi hatóságokkal együttműködve – létrehozzanak egy riasztási rendszert, amely támogatást és iránymutatást nyújt annak érdekében, hogy az ismerősök vagy a család gyorsan és könnyen segítséget kapjon abban az esetben, ha valaki az erőszakos szélsőséges és a gyűlölet-bűncselekményekre való hajlam jeleit mutatja;
14. kéri a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények valamennyi áldozatának és tanújának támogatását és a velük való szolidaritást, valamint azt, hogy ösztönözzék őket, hogy jelentsék az ilyen magatartást az illetékes hatóságoknak, melyeknek pedig biztosítaniuk kell az áldozatok és a tanúk védelmét; olyan intézkedések és mechanizmusok bevezetését kéri, amelyek megkönnyítik a büntetőjogi hatóságok számára az áldozatokkal, a civil társadalommal és a közösségi alapú szervezetekkel való hatékonyabb kapcsolattartást e probléma megoldása érdekében;

15. rámutat, hogy a meglévő eszközök nem biztosították az emberi jogok és az emberi méltóság teljeskörű védelmét, ezért arra kéri a tagállamokat, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvével összhangban működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal, valamint az EU-val a gyűlöletbeszéd terjesztése és a gyűlölet-bűncselekményekre való felbujtás elleni küzdelmet szolgáló hatékony jogszabályok és eszközök kidolgozása érdekében ⁽¹⁾;

16. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Tanács elnökének, az EU Tanácsa román elnökségének, valamint az EU politikai családjinak.

Kelt Brüsszelben, 2019. február 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága

elnöke

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ A rasszizmus, az idegengyűlölet és az intolerancia egyéb formái elleni küzdelemmel foglalkozó magas szintű uniós csoport iránymutatásaival összhangban.